

1

יחוסף בשכיל אור חדש, ונ"ש ד"ל (עירוני)
נר: למה נמשל ד"ח לשרים, מה חדר הזה
כל זמן שחינוך ממשש בו מוצא בו טעם כן
ד"ח בכל פעם שחוזר על לימוד יחוסף
בשכיל אור חדש) כי דברי חז"ל חז"ל חז"ל
ומלידות בכל פעם אחת וטעמים חדשים
מתוקים מרוב טוהט צופים, וזהו שחוקו
בנו מצוה הלוה הרמה לתורה יצאין בנו איש
וכתו אחד מרליק בשכיל כולם (היינו כמה
תלמידים שומעים הלכה מרוב ויציאים כזה
ירי חובת חזרות כי שומע כעונה), והמהדרין
נר לכל אחד (היינו כשהם מהדרים וחוזרים
על לימודים) יחוסף אור לכל אחד בפני
עצמו, מוליד כל אחד שכלית חדשים ערבים
ומתוקים לפני ולגוף, חתענג הנפש בחוספת
אורה כמו שכוב הרמב"ם מי שלא טעם טעם
החתת הספיקות לא טעם טעם מתוקות
ואור"י, וכן בכל פעם שחוזר על לימוד

אולם למה נרמז ונרמז י"ל: שירי לו זמנו לו שמו כל נפלאותי ופולס קפי"ו, אם כן נעם פשלו רגל ימין נעמתי
נמתי נרמז א מרביה האסיה ככל נפלאותי נעמן יולמל מלרס טפולו ופולו האמרונו עוקקים, ולפי מ"ש הרל
הוא נרמז וזה הנרמז נרמז רח"ל ממנהדר"י מיל"י, והוא דבר נממ"י, ועיין מה שמנמני נמממ"י מן הפסמ,
ומנני עיר שמהממ"י הוה ממממ"י מיל"י ילא משי אלה למה אמת רב נממן, מממ"י עש"י הדברים שממני סל
לפולוה הוה על ידי אלה (נמממ"י הוה שממ"י), ומממ"י נרמז (לשון רש"י) לא שרממ"י נרמז (לשון רש"י) כי אלה אין לה
שם והמממ"י נרמז יולמל וכו' (נממ"י מ"י קפי"י מ"י), על כן האסיה מרביה נמממ"י רגל ימין שמממ"י הגמולה
נממ"י (נממ"י נרמז ימין), והוה שממ"י האלה למה מה שפסקיה אלה נממ"י לה מן סל נרמז נממ"י נממ"י
נממ"י נממ"י, וממ"י נממ"י נממ"י מיל"י, הפן הדבר.

ביאור הצפי והצדק

יחזרה להחנות דבר מתוך דבר.
ד) ע"י דרך ספורד מ"י א אות כ"י כתב, בוצת המצוה
אפשר לקיים בכל עת וכל זמן מצות פרה ודבית
בחוזה להוליד בכל פעם של חזר בחזרה וכו' ע"י ש"י.
ד) מהדר לשון חזרה כמו הדר על דבר.
ה) פירוש שהמילים הדיבורים בספור נפלאות ר'
היו מעניני 'מהדר' היינו 'הדר' בחי' נצח שהוא
הנאולה הנצחית.

היה לשון נקבה שירה ולעתיד כ"ב או
ישר השיר הזה [נשיה כ"א] לשון וכרס, והן
הדברים, ורונה אחר גלות ית שוב לא נשא
בחוה עלינו רק הגלות האורך הזה שחזיה
הנאולה כ"ב על ידי הנצח, והנה כתיב הוה
והדר לפני [ומל"י צ"ח], הוד כפשוטו, הוד
הוא נצח * כנורע"י, על כן חקנו כנאולה
הואת מהדרים, להיות שחזיה הנאולה
האחרונה שונעשית על ידי החזר, והחחל
להמשיך בפעולה נר מצוה הזה הנאולה
האחרונה שחזיה נר מצוה הזה הנצח שנקרא
הוד, ונקרא המדקדק בייחוד במצוה זו מהדר,
שכונתו להמשיך גאולה יחזיה מכל
הנאולות היינו מכוונת הוד, הבן, ועוד
הבאר א"י"ה.

היה לשון נקבה שירה ולעתיד כ"ב או
ישר השיר הזה [נשיה כ"א] לשון וכרס, והן
הדברים, ורונה אחר גלות ית שוב לא נשא
בחוה עלינו רק הגלות האורך הזה שחזיה
הנאולה כ"ב על ידי הנצח, והנה כתיב הוה
והדר לפני [ומל"י צ"ח], הוד כפשוטו, הוד
הוא נצח * כנורע"י, על כן חקנו כנאולה
הואת מהדרים, להיות שחזיה הנאולה
האחרונה שונעשית על ידי החזר, והחחל
להמשיך בפעולה נר מצוה הזה הנאולה
האחרונה שחזיה נר מצוה הזה הנצח שנקרא
הוד, ונקרא המדקדק בייחוד במצוה זו מהדר,
שכונתו להמשיך גאולה יחזיה מכל
הנאולות היינו מכוונת הוד, הבן, ועוד
הבאר א"י"ה.

ביאור הצפי והצדק

ישוב אינה טרענה כן ישראל משתעבדך ונאליך
משתעבדך ונאליך וחוהך ונאליך ושוב איך
משתעבדך לעולם, כמח"י על ידי שצדון צדח נקבה
יולדת הן אומרים שירה לפני כלשון נקבה אבל
לעוד"ב על ידי שצדון אין צדח יולדת הן אומרים
שירה כלשון וכו' הח"י כיום ההוא ישר השיר חזר
וכע"ז הוה כמכילתא פ"י בשלח (פרשת השירה) הוציא
בחוסי פסחים קט"ו: ר"ה ונאמר לפני שירה חזשה
וכ"י.
א) וזח"ק חז"ב ע"י ע"א, הוד חזר לכשת, אלך
חזר כר ערבות, ע"י שכי ערבות אלו נצח והוד,
רע"י פ"י שר המיידות פ"א חזר זה נצח.
ב) נצח חזר הם חזר יורק רונפא נצח דל ימך
חזר רגל שמאל.

אשר יצאנו אלך - אלקים
אשר יצאנו אלך - אלקים
אשר יצאנו אלך - אלקים
אשר יצאנו אלך - אלקים

היוונים, והזו שתוקנו בנר מצוה הזו (הרומז לחכמת התורה למעלה מן הטבע) משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוקי, שהוא זמן פמוצע עד שחלילה היום והלילה ואעפ"כ אז נהג הנר מצוה (הרומז לחודה), להורות צא וברוק שעה שאונה מן היום וכי ראפילו זמן הממוצע קצתו מן היום וקצתו מן הלילה, ואין לך רשות להכטל ממנה דמתיב והגית בו יומם ולילה.

כא) מצוותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק ושבת כאי: הנה הנהן הזה נתקן לנר מצוה הלזה הוא תזמן הממוצע בין היום והלילה, וכפרט ליעמ המסכת סופרים ופ"ב ה"ח דמנא משקיעמ החמה, ועיין בתוס' ובהים וגי' ד"ה מנא ומתנות ונ' ד"ה נפסל כל הימא דמנא משקיעמ פירוש מחלילת השקיעה"י, הנה תחבונן בדברי רי"ל [מנחת צט:] דשאל ההוא מרבנן כגון אני שלמתי כל התורה כולה מהו ללמוד חכמות יתונת (היא הפלסופיא הטבעיית אשר הנהש כרוך בעקבה), וא"ל [וכן] כתיב והגית בו יומם ולילה [והשע א ח] צא וברוק שעה שאונה מן היום ואינה מן הלילה (והוא אינו בנמצא כי אפילו הנהן הממוצע קצתו מן היום וקצתו מן הלילה), הנה עפ"י תבין כי הנה מצוה נתקן וזכרן לפני ישראל לחכמת מרותם, כי אור שש"ל ישראל הוא למעלה מן חכמת הטבע (על כן היה הנם כאור שלא כטבע), חלילה לבן ישראל להשקיע שכלו וחכמתו בחכמות החיצוניות כאשר רצו

כב) אכמזאי אם מדליקין עליו כביתו אינו חייב בנר חנוכה ובאין מדליקין עליו כביתו חייב להשתתף בפירוטה ושבת כגו. ידוע מה שאמרו בזוהר ור"א קט"א ע"א מענין ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך בתמכין וכי ובראשית לבנין, היינו שנגע הסי"ם בתמכין דאורייתא, אם אין ח"ו מי שסימור הכעלי תורה ח"ו נופל יסוד התורה, ואלי המועדים חנוכה ופורים הם ניתקנו לתקן נצח והור ופע"ח שעו חנוכה פ"ד] בשם נקראים תמכין דאורייתא"י, כי אורייתא הוא סוד התפארת ותקו"י ו ע"א, ועל כן כמזכרים הללו מצוה להרבות בצדקה ביותר כדי לתקן המדות מה שפגם הסי"ם בנגעו לתמכין דאורייתא, תכן

ביאור הצבי והצדק

ודוקי התוס' הנ"ל, ועי' חידושי פור"צ"א (סוגיא א' ע"ב נ"ד) דא"ע דבמס' סופרים אימא משקיעת החמה ונגמ' אימא משתשקע החמה, אמנם מר אמר חדא ובר' עיי"ש.

ג) זוק"ק ח"ג נ"ג ע"ב עה"פ עין חיים היא למחזיקים בה ותופכה מאושר ותופכה כד"א שקוד עמורי שש דאנון דמטיילין מלאי לכיסן של תלמידי חכמים אינון תמכין לאורייתא, פירוש, תופכה היינו הרגלים כמז"ש שוקיו עמורי שש שוקים הם נצח והור שהם הרגלים ותופכים את החמה תקרא שש ע"ש ו קצוות שבת, כמו כן אלו תופכים את התורה תופכים הם הרגלים המעמידים וסומכים את התורה מוכטת להם ותופכה מאושר.

כברכתה יש י"ג תיבין, ועוד יתבאר להלן א"י"ה [אות כ"ח] א"י.

כא) פיע"ח שעו ר"ח חנוכה ופורים פ"ד, בבבכה יש י"ג תיבין נגד י"ג מטיילין דחמי דאמא מקשטי לברתא ליקנא הוד דידה, וקשטה ביה מטיילין דידה קדמאין מן א"ל וכי עד המנינא נצח חסד וכי, ליל אי יכרין אל חוי"ת. ליל כ' יכרין רחום חוי"ת וכי.

א) באור הכברים, שכן רכו לחכמה, וחכמה אדם תאר פניו, והנה הזקן הוא הוד הפנים כמז"ש בנב' הודת פנים זקן, ובברכה נר חנוכה יש י"ג חכמות נגד י"ג תיקוני דיקנא היינו הזקן דא"א וכן צריך לכוין בכל יום אחד מי"ג מדות החכמים שהם י"ג תיקוני דיקנא, ע"כ נתקן במצוה זו חידוד מחדש ע"ש הודת פנים זקן היינו זקן העליון.

כב) פיע"ח שעו ר"ח חנוכה ופורים פ"ד, בבבכה יש י"ג תיבין נגד י"ג מטיילין דחמי דאמא מקשטי לברתא ליקנא הוד דידה, וקשטה ביה מטיילין דידה קדמאין מן א"ל וכי עד המנינא נצח חסד וכי, ליל אי יכרין אל חוי"ת. ליל כ' יכרין רחום חוי"ת וכי.

א) באור הכברים, שכן רכו לחכמה, וחכמה אדם תאר פניו, והנה הזקן הוא הוד הפנים כמז"ש בנב' הודת פנים זקן, ובברכה נר חנוכה יש י"ג חכמות נגד י"ג תיקוני דיקנא היינו הזקן דא"א וכן צריך לכוין בכל יום אחד מי"ג מדות החכמים שהם י"ג תיקוני דיקנא, ע"כ נתקן במצוה זו חידוד מחדש ע"ש הודת פנים זקן היינו זקן העליון.

ביאור הצבי והצדק

שכסוניות, דחמם המתכים לחלודו אינו יכול להלביש חכמותו בדיבורו רק שמונית, והמלמד אינו מטייל בחכמתו מדיבורו של רבו דק שמונית הדיבור איש יושג לתי"ח שמוני שבשמונית ע"כ ופ"כ באמא דכ"ה פ' חיי שדה דוכר אמם (עמי שצ"א), וכפישת פ' תבא עה"פ בורד טנאן וכי (עמי ת"ל) כתב כל דבר מששל שיש לאדם במחשבה אינו יכול להלבישו באחריות הדיבור רק חלק שמוני.

פ) כדבר הזה כתב בס' אורא דמקא את ער"כ (עמי קצ"א) והנה שמעתי מפיכד אדמו"ר וכי, ובס' אמר"א ר"ל"ה ריש פ' בראשית כתב ג"כ ואמר כבוד אדמו"ר וכי פירוש תפסיק הסדירות את לב האבן מכשרוכם.

מימדי"ו), והמהדרין מן המהדרין מוסיפין והולכין, היינו רכו בתורה כל מה שחזרו גם על מה שחזרו כבר, מוסיף והלך ומלודי אור חדש (ולדעת בית שמאי פותחין והולכין נמי נזחא, ודס"ל דלרמו הזה מהראוי לפחות בכל יום, כי כל שכל שנוולד משכל הוא במדרגת עליה ועלול, וכל עלול פחות מהעליל"ה, על כן יש לרמו בדבר פותחין והולכין, להורות כי כל שכל מולדי שכל, הכול).

ז) צ"ח תמצא אותיות שנכתבה בהן תורתנו היינו אותיות אשריות הן המה מולדיים, כי באומרו את א הנה על כתיב תוליד במאמר עזר ב' אותיות נמשכים מן את א הנה אותיות ל"ף, וכן אלו האותיות מולדיים עזר א"ף סוף, מה שאין כן לשונות הנגזרים שמיכררים בהם חכמתם הם אונם מולדיים כי אותיותיהם הם פ' ו ק' כידוע, וכן שמועתי מכבוד אדמו"ר הרב הקדוש מברכ"ש וצוק"ל כפסוק הסירותי את לב האבן מבשרכם ונתקאל לו כח, היינו אותיות לשונות הנגזרים הם אבנים שאונם כוננים בתים (ותבין בה מה שאמר בזוהר אל אתר איסתוס ולא עבדי פירין וח"ב ק"ג ע"א), מה

שכסוניות, דחמם המתכים לחלודו אינו יכול להלביש חכמותו בדיבורו רק שמונית, והמלמד אינו מטייל בחכמתו מדיבורו של רבו דק שמונית הדיבור איש יושג לתי"ח שמוני שבשמונית ע"כ ופ"כ באמא דכ"ה פ' חיי שדה דוכר אמם (עמי שצ"א), וכפישת פ' תבא עה"פ בורד טנאן וכי (עמי ת"ל) כתב כל דבר מששל שיש לאדם במחשבה אינו יכול להלבישו באחריות הדיבור רק חלק שמוני.

פ) כדבר הזה כתב בס' אורא דמקא את ער"כ (עמי קצ"א) והנה שמעתי מפיכד אדמו"ר וכי, ובס' אמר"א ר"ל"ה ריש פ' בראשית כתב ג"כ ואמר כבוד אדמו"ר וכי פירוש תפסיק הסדירות את לב האבן מכשרוכם.

ביאור הצבי והצדק

ז) בספרי דרוש הולכה הובא פתגם אין שמחה בחתרת המפיקת, בשם הרמב"ם, ואולם לא נמצא בכתבי הרמב"ם כזה, והקורו הוא מאמר החכם נאמר בשם רבי ידיעה שמוני בעל כותב הפנינים, ועי' ש"ת הדמ"א פ' ה' באגרות למהרש"ל כתב, כמאמר החכם כי לא טעם טעם שמהו מי שלא טעם שמחת ספיקת התורתם, וכ"כ בספרו תורת העולה ח"א פ"ג.

ח) בכמה מקומות הביא רבינו בשם ספר הקנה שהדיבור אינו יכול ללול את הדעת והשכל שמשכיל האדם רק חלק שמונית בס' מניי תפשיטה עמ"ס ברכות ח"א דף ר' ע"א (עמי קפ"ג) דאיתא בס' הקנה על הא דאמר"ל דתי"ח יהיה בו גארה שמוני